

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification(CCFICS)

ระหว่างวันที่ 7-11 กรกฎาคม 2552

ณ เมืองไมอามี มลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา

การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าประชุม รวม 29 คน จาก 18 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย, เบลารุส, บราซิล, แคนาดา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน, แคนาดา, เดนมาร์ก, เอธิโอเปีย, สหภาพยุโรป, อินโดนีเซีย, เกาหลี, ญี่ปุ่น, เยอรมัน, ฝรั่งเศส, สวีเดน, นิวซีแลนด์, สมาพันธรัฐสวิส, สหรัฐอเมริกาและไทย และองค์กรระหว่างประเทศ 2 องค์กร โดยมี Mr. Gregory Read, Executive manager, Australian Quarantine and Inspection Service ทำหน้าที่ประธานที่ประชุม ผลการประชุมมีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดทำแนวทางการตรวจประเมินในต่างประเทศ (Proposed Draft Principles and Guidelines for the Conduct of Foreign Audits and Inspections) คณะทำงานได้แก้ไขร่างเอกสารแนบท้าย(annex)แต่ละหัวข้อโดยยึดแนวทางตามเอกสารหลัก เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อน สาระสำคัญการอภิปรายมีดังนี้ คือ

1.1 ความเห็นทั่วไป ที่ประชุมเห็นชอบโครงสร้างหลักของร่างเอกสารแนบท้ายที่ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับเอกสารหลัก ซึ่งประเทศไทยสนับสนุนการจัดทำแนวทางในเรื่องนี้ตั้งแต่ต้นเนื่องจากการตรวจประเมินในต่างประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ควรจัดทำแนวทางให้ชัดเจนและสอดคล้องกัน

1.2 บทนำ (Introduction) ที่ประชุมได้แก้ไขโดยระบุให้ชัดเจนถึงการประเมิน (assessment) ประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและออกใบรับรองของประเทศผู้ส่งออกเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประเทศผู้นำเข้า โดยใช้เครื่องมือ/วิธีการ (tool) ได้แก่ การประเมิน(audit) , การตรวจ(inspection) และ เยี่ยมชม(visits) เป็นต้น โดยประเทศผู้นำเข้าจะเลือกใช้เครื่องมือ/วิธีการใดขึ้นกับประสบการณ์ ความรู้และความเชื่อมั่นที่มีต่อระบบการตรวจสอบและออกใบรับรองของประเทศผู้ส่งออก

1.3 ขอบข่าย (scope) ที่ประชุมได้แก้ไขข้อหัวข้อยัตถุประสงค์เป็นขอบข่าย พร้อมทั้งปรับปรุงขอบข่ายของเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ (competent authority) ของทั้งประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ส่งออก เพื่อสร้างความมั่นใจในประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความโปร่งใสและมีวิธีปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน (consistent approach) เมื่อมีการใช้วิธีการตรวจประเมิน (audit) หรือ การตรวจ (inspection) เพื่อประเมิน(assessment) ระบบการตรวจสอบและออกใบรับรองของประเทศผู้ส่งออกทั้งระบบหรือบางส่วน โดยรวมถึงการตรวจประเมิน ณ สถานที่ปฏิบัติงานอื่น (other visit) หรือ การขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประเทศผู้ส่งออก

1.4 นิยาม ที่ประชุมเห็นควรตัดนิยามออกจากเอกสารนี้เป็นเอกสารแนบท้ายและระบุไว้ในส่วน footnote

1.5 หลักการ(principle) ที่ประชุมเห็นควรตัดหลักการข้อ A ออกและนำไปรวมไว้ในส่วนนำ(chapeau)ของหลักการนี้ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากเอกสารหลักเพื่อช่วยประเทศผู้นำเข้าและส่งออกให้นำหลักการตาม CAC/GL 53-2003 ไปใช้ และเห็นชอบกับหลักการสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

- B. เน้นที่ผลลัพธ์ ด้วยความโปร่งใส มีหลักฐานจากการตรวจและความร่วมมือ มีจริยธรรม ดำเนินการแบบมีอาชีพ และยึดหลักการรักษาความลับ
- C. มีวิธีจัดการเพื่อเห็นชอบร่วมกันเมื่อมีประเด็นข้อสงสัย (issues) จากตรวจ
- D. มีการตกลงเลือกเครื่องมือ/วิธีการร่วมกันทั้งสองฝ่ายก่อนเริ่มการตรวจประเมิน
- E. มีการวางแผนอย่างเป็นระบบด้วยความโปร่งใสและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงมีการสื่อสารตลอดกระบวนการตรวจประเมิน
- F. ระบุเหตุผล ขอบข่าย เครื่องมือ และข้อกำหนดล่วงหน้า พร้อมทั้งแจ้งล่วงหน้า ก่อนเริ่มการตรวจ
- G. มีแผน ระยะเวลา และขั้นตอนการดำเนินงานของตรวจติดตามการทวนสอบเป็นลายลักษณ์อักษร
- H. รายงานสรุปสุดท้าย(final report)ควรถูกต้อง โปร่งใส และอาจมีการเผยแพร่รายงานการตรวจประเมินตามความเหมาะสมได้โดยต้องมีการรักษาความลับ

ที่ประชุมได้แก้ไขเอกสารแล้วมีมติให้นำเอกสารที่แก้ไขนี้เวียนขอข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกในชั้นที่ 3 และเสนอคณะกรรมการครั้งที่ 18 พิจารณารับรองในชั้นที่ 4

2. แนวทางสำหรับระบบการตรวจสอบอาหารภายในประเทศ (Proposed Draft Principles and Guidelines for National Food Control System)

ที่ประชุมพิจารณาปรับปรุงหัวข้อหลักของเอกสาร และมีความเห็นว่าการเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคและเสริมสร้างการค้าเสรี ผลการประชุมโดยสรุปมีดังนี้

2.1 บทนำ แก้ไขสาระสำคัญเพื่อเน้นการปกป้องผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ จากอาหารปนเปื้อน การปลอมปน หรือวิธีอื่นที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย หรือ การบรรจุหรือระบุฉลากไม่ถูกต้อง โดยระบบการควบคุมจะรวมขั้นตอน (elements) ต่าง ๆ ตั้งแต่ การผลิต การนำเข้าและส่งออก โดยเชื่อมโยงกับหลักการของระบบการตรวจสอบและออกใบรับรอง (CAC/GL 20-1995) แนวทางการออกแบบ การปฏิบัติ การประเมิน และรับรองระบบงานของระบบการตรวจสอบและออกใบรับรอง(CAC/GL 26-1997) และแนวทางสำหรับระบบควบคุมอาหารนำเข้า (CAC/GL 47-2003)

2. 2 ขอบข่าย แก้ไขสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบสำหรับภาครัฐในการจัดทำระบบควบคุมอาหาร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการปกป้องผู้บริโภคทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ

2. 3 หลักการ ที่ประชุมมีข้อสรุป 4 ประการ คือ การคุ้มครองผู้บริโภค ตั้งอยู่บนพื้นฐานด้านหลักความเสี่ยง (risk based) และหลักฐานวิทยาศาสตร์ (evidence based) สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (international standard) ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ (fitness for purposes) และความโปร่งใส ตามข้อเสนอของไทย ทั้งนี้ ไทยยังเห็นว่าการกำหนดหลักการและกรอบงานต่าง ๆ ควรคำนึงถึงความสามารถในทางปฏิบัติสำหรับประเทศกำลังพัฒนา สำหรับกรอบงานด้าน risk based ที่เสนอโดยสหภาพยุโรปควรสอดคล้องกับ Working Principles for Risk Analysis for Food Safety for Application Governments ของโคเด็กซ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น แต่แคนาดาและสหภาพยุโรปเห็นว่าอาจเป็นภาระหนักสำหรับประเทศต่างๆ ที่ประชุมส่วนใหญ่จึงเห็นด้วยกับการใช้ risk based และมีข้อสรุปให้ประเทศสมาชิกควรพิจารณาหลักดังกล่าวร่วมกับการนำไปใช้ ฝรั่งเศสและประเทศไทย เห็นว่า Codex มีการจัดทำหลักการ ข้อเสนอแนะและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วหลายฉบับ นอกจากนี้ international standard ควรอ้างอิงเฉพาะมาตรฐานที่ยอมรับโดย WTO เช่น Codex OIE และ IPPC

2.4 กรอบการทำงาน (framework) ที่ประชุมปรับปรุงโดยเน้นการตอบคำถามสำคัญ 2 ข้อ คือ ระบบนี้จะใช้กับใครและวัตถุประสงค์ของการใช้ พร้อมทั้งกำหนดลักษณะ (characteristic) องค์ประกอบ (Component) และหน้าที่ (function) ของระบบ ที่ประชุมเห็นว่าระบบนี้ควรใช้กับหน่วยงานรัฐที่เป็น competent authority และ food business ตลอดห่วงโซ่อาหาร ตั้งแต่ผลิตจนถึงผู้บริโภค เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างเสริมสุขอนามัยและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน สำหรับลักษณะของระบบควบคุมอาหารภายในประเทศนั้น ควรประกอบด้วยความร่วมมือของทุกส่วน มีลักษณะเชิงรุก (proactive) และคำนึงถึงความเสี่ยงเป็นหลัก (risk based) มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส มีอิสระ ส่วนองค์ประกอบควรประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) โปรแกรม ข้อกำหนด และ กรอบด้านกฎหมาย (legislative framework) ทั้งนี้ระบบจะถูกออกแบบและจัดทำเพื่อให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เชิงป้องกัน สามารถปรับเปลี่ยนและตอบสนองได้ ผลิตเพื่อการบริโภค และสอดคล้องกับสากล รวมทั้งมีการทวนสอบ รักษาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ประเทศแคนาดาได้เสนอให้ เรื่อง product standard/international standard รวมถึงมาตรฐานของเอกชน ในกรอบของกฎหมายด้วย ซึ่งประเทศไทยได้คัดค้านเนื่องจากมาตรฐานของเอกชนมีความหมายกว้าง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออก โดยได้รับการสนับสนุนจากฝรั่งเศส สมาพันธรัฐสวิส และเม็กซิโก เนื่องจากไม่สามารถได้ข้อยุติได้ ที่ประชุมจึงเห็นควรคงข้อความไว้ในเครื่องหมายคำพูดเพื่อเวียนขอข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกต่อไป

ที่ประชุมมอบประเทศออสเตรเลียปรับปรุงแก้ไขเอกสารตามความเห็นของที่ประชุมเพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นควรให้นำเอกสารที่แก้ไขนี้เวียนขอข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกในชั้นที่ 3 และเสนอคณะกรรมการครั้งที่ 18 พิจารณารับรองในชั้นที่ 4